

TUVIJA ANBINDERIS

1907—1970

1970 m. lapkričio 3 d. po ilgos ir sunkios ligos, eidamas šešiasdešimt ketvirtuosius metus, mirė filosofijos mokslų kandidatas docentas Tuvija Anbinderis.

Jo pirmuoju universitetu buvo pagrindinė revoliucinė veikla Lietuvos komjaunimo (narys nuo 1924 m.) ir komunistų partijos (narys nuo 1929 m.) eilėse. Smetonos režimo kalėjimuose jis kaip politinis kalinys praleido apie aštuonerius metus. Kalinimo metai buvo ne tik revoliucinės ištvermės patikrinimas — tuo metu, kaip paskui prisimindavo Tuvija Anbinderis, jis gilinosi į marksizmo-leninizmo teoriją, studijavo K. Markso, F. Engelso, V. Lenino veikalus. Jis ne tik pats mokėsi, revoliucinę teoriją jis padėjo studijuoti ir savo draugams kaliniams. Kovos ordinais ir medaliais pažymėtas 16 lietuviškosios diviziono politinio darbuotojo kapitono T. Anbinderio kelias Didžiajame Tėvynės kare.

Nuo 1945 iki 1962 metų Tuvija Anbinderis dirbo respublikinėje partinėje mokykloje prie LKP CK, o mokyklą reorganizavus — Vilniaus Aukštojoje partinėje mokykloje marksistinės lenininės filosofijos dėstytoju. Visas savo žinias, revoliucinę patirtį, partinį principumą jis atiduoda, auklėdamas respublikos partinius darbuotojus. Nuo 1962 m. Tuvija Anbinderis, Lietuvos TSR Mokslų akademijos filosofijos katedros docentas, dėsto filosofiją Akademijos aspirantams. 1965 m. sunki liga priverčia jį išeiti į pensiją.

Revoliucionieriaus-pogrindininko kelias, kova už komunizmo idealus nulėmė ir jo mokslinių interesų ratą. Jo 1954 metais Visuomeninių mokslų akademijoje prie TSKP CK sėkmingai apginta disertacija skirta demokratinės revoliucijos perraugimo į socialistinę problemoms Europos liaudies demokratijos kraštuose. 1940 metų socialistinės revoliucijos Lietuvoje ypatybės atsispindi straipsnyje, kuris išspausdintas „Komuniste“ (1958, nr. 9). Nemaža straipsnių skirta kovai prieš revizionistinę ir reformistinę ideologiją.

Pastaraisiais metais T. Anbinderis tyrė socialistinės valstybės vystymąsi ir jos vaidmenį, kuriant komunizmą. Šie klausimai nagrinėjami darbuose „Socialistinė valstybė išplėstinės komunizmo statybos laikotarpiu“ (Vilnius, 1962, su bendraautorium) ir „Nuo proletariato diktatūros valstybės prie visaliaudinės valstybės“ (Vilnius, 1964).

Daug jėgų T. Anbinderis atidavė marksistinės lenininės filosofijos propagandai. Pirmaisiais pokario metais jis dėstė filosofiją Vakariniame marksizmo-leninizmo universitete. Kaip neetatinis Vilniaus miesto komiteto ir Lietuvos KP CK lektorius bei „Žinijos“ draugijos narys, jis dažnai skaitė paskaitas filosofijos mokslo klausimais partiniam aktyvui, inteligentijai, darbininkams. Ilgą laiką jis vadovavo „Žinijos“ draugijos filosofijos sekcijai.

T. Anbinderio veikla pažymėta vyriausybiniais apdovanojimais, jam suteiktas garbingas Lietuvos TSR nusipelnusio kultūros veikėjo vardas.

Darbo draugai, mokiniai-partiečiai, tarybiniai darbuotojai, respublikos aukštųjų mokyklų dėstytojai visada atsimins jo jautrumą ir nuoširdumą, pedagoginį taktą, mokslinį sąžiningumą, komunistinius įsitikinimus, glaudų teorinio ir pedagoginio darbo siejimą su komunizmo sukūrimu, pasiaukojantį tarnavimą komunizmo idealams.